

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

De Fideicommissis, Primogenitvris, Et Majoratibvs

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. CLXIV. Firmana fideicommissi de Natinguerris. De alienatione bonorum fideicommissi, quando dicatur valida & effectum fortitura, vvel potiùs surreptitia, seu malè executata. Et de concursu ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74060)

um, vel econtrà, debuerunt illa suppeditari ex fructibus, non autem pro eis distrahi fors nisi in totale subsidium, ac ubi alias consuli non potest; Et generaliter quod legatum, seu debitum alimentorum præstandum sit ex fructibus, non autem ex sorte principali *Buratt. dec. 73* ubi concordantes.

Quoverò ad aliam debiti causam pro litium expensis, Quamvis more Advocati deducere *Molina* aliorumque plurium opinionem, de qua *Giurb. dec. 108. & Salgad. in labyri. dar. 3. cap. 9. num. 19* ut gravato jus non competat detrahendi has impensas, vel alius meliorationes, cum fructibus compensandas; Rectè tamen sciens contrariam opinionem esse probabiliorem, atque in Curia præsertim receptam, ut expensæ, quoties habita proportione patrimonii & reddituum, dici non possunt modicæ sed notabiles, gravato sint reficiendæ ex deductis per *Peregr. art. 35. n. 10. Fus. qu. 665. latè Rot. apud Buratt. dec. 509. ubi add. & frequenter, cum sit principium receptum.*

Dicebam tamen quæstionem cessare ex facto, cum id rectè procedat in litibus concernentibus ipsius fideicommissi perpetuam utilitatem, quia nempe tractetur de recuperandis bonis à gravato distractis, seu alias per tertios occupatis; Vel quia esset lis super substantia seu existentia fideicommissi, cuius expirationem gravatus prænderet, itaut intrarent termini de in rem verso, seu negotiorum gestorum &c. cum similibus.

Id autem in præsentì dici non poterat, quoniam lis fuerat inter duos cappellanos contendentes de administratione hæreditatis Starili favòre cappellæ disponentis, cum præsupposito expirationis fideicommissi, cuius proinde destructionem potius quam conservationem dicta lis præsupponebat. Et nihilominus etiam si præsupposita fideicommissi existentia lis fuisset inter in simul contendentes de pertinentia, non per hoc tamen expensarum refectio intrat, quia non fideicommissi sed proprium negotium gessisse dicuntur *Greg. & Adden. dec. 263. Duran. dec. 27. in fine, & est distinctio per omnes recepta; Et juxta præmissa cum justitiæ fundamento resolutum fuit sub die 28 Junii 1653 coram Albergato, ut liquet ex decisione quæ per Honoratum eius diligentia & sumptu obtenta per dictam mulierum descendentes contrà eundem obtinentem retorta. causavit dictam aliam litem, qua etiam sopita, reassumpta fuit coram eodem Albergato per dictos fideicommissarios huius causæ prosecutio pro immisione ad dictam domum obtinenda, sed quia ego ad Honorati instantiam scripseram, ideòque contrà eum patrocinium prosequi non poteram, neque congruum erat pro eadem seu eius successoribus scribere contrà resolutionem me scribente obtentam, Hinc proinde abstinui à scribendo amplius in causa, emanarunt tamen decisiones fideicommissariis favorabiles sub diebus 25 Junii 1663. & 11. Januarii & 2. Martii 1664. coram eodem Albergato, in quibus tamen de his punctis non disputatur, sed solum de illo competentia vel incompetentia immisionis sed possessorii adipiscendæ nõ competentis ei, qui semel possedit, Et causa adhuc pendet, me tamen non benè conscio eius status & dicta ratione.*

De L
ne
testam
et ca
9

FIRMANA
FIDEICOMMISSARI
DE NATINGUERRIS

PRO
ALEXANDRO & aliis DE CICOLINOS
CVM
STEPHANO ET ALIIS DE NATINGUERRIS.

Discursus pro veritate.

De alienatione bonorum fideicommissi pro dissolvendo ære alieno testatoris, quando dicatur bonum malè facta.

SVMMARIUM.

- 1 Casus controversa, & de immisione rei fideicommissariae marjeris, yndem p... ri debito.
- 2 Declaratur.
- 3 Altera declaratio.
- 4 Quando pro modico creditores majoris d... ri possit.
- 5 Quando etiam prædia rustica dicantur h... possunt ad novennium.

DISC. CLXIV.

Super puncto principali litis fideicommissarium in Rota disputati, pro nequa scribebam; Quia verò eo canonizato guerri actores & fideicommissarii immisionem decerni obtinuerant præsertim ad quoddam partem possessum per Cicolinos, non obstante quod dissolvendo ære alieno testatoris alienatio fieret sub eo prætextu quod pro exiguo debito ægni valoris alienari non poterat absque collusionis suspitione, dum ex alienatione minoris valoris consuli poterat, sive aliis bonis scientibus vendi poterat eiusdem prædii partem ac totius quoad totum ex deductis per 9. 541. num. 13. & alios, de quibus in huius causæ decisionibus 15. Martii 1660. & 7. Februarii 1661. In hoc statu per Cicolinos consultus de prædictarum decisionum subsistentia ad effectum faciendi an expediret causam prosequi, Respondebatur dubitare de resolutionibus, non ex consideratione iuris, sed ex defectu earum applicationis factum cuius circumstantiæ erant diversæ ab earum decisionibus præsupponunt; Facti enim iuris quod instante creditore hæreditario iudiciali p... ritate subhastatum fuerat prædium controversæ perfectaque jam deliberatione ultimo hæreditario hic ut rem gratam faceret hæredi gravato, qui

fuis diligentis repererat istos emptores majus pretium in tertia parte pluris offerentes, retrocessit; Ex hoc enim cessabant omnes juris propositiones super hujusmodi alienationum invaliditate circumferri solita, cum originaliter alienatio non fuerit voluntaria, & de jure prohibita, sed judiciali auctoritate, & ad instantiam creditoris defuncti, qui obligari non poterat ab eisdem debitoris testamento, vel alia dispositione ut certam legem in sui crediti recuperatione servare teneretur, atque unam rem potius quam alteram exequi & subhastari facere ad not. *in l. creditoris arbitrio ff. de districtione pignorum*, & aliis relatis plenè *Rot. apud Ortyb. dec. 206. ubi concord.* Undè cum per dictum actum judicialem jam bona exissent à fideicommissis, hinc proinde in nihilo huic prejudicatum fuit per secundum actum optima fide, ac ad majorem hereditatis utilitatem gestum.

Conclusiones autem decisionis procedere dicebam in alienationibus voluntariis, in quibus non servato ordine per legem præscripto, non alienandi scilicet pretiosa, dum ad sunt inferiora & magis adaptata, semper saltem ex parte ipsius gravati quamvis non ex parte emptoris dicitur adesse culpa, ut supra *decis. 160. & 161. & in aliis.*

Clarius quia supponebatur non adesse in hereditate bona minoris valoris, quo casu licitum est illa majoris alienare quoties commodam divisionem non patiuntur, remanente ad fideicommissi favorem actione ad residuum pretii, ut in his terminis alienationis bonorum à fideicommissi *Peregr. art. 42. num. 67. Fasar. q. 131. num. 173. Giurb. obser. 89. num. 20. infine. Rota dec. 771. num. 1. par. 1. divers.* Et quamvis in decisionibus ponderetur, quod cum non ageretur de prædiis urbanis, non de facili commodam divisionem recipientibus, seu de rusticis cultis eandem individuum qualitatem ut plurimum habentibus, sed de nudo terreno campestri ad pascua vel segetes destinato, quod commodam divisionem patitur, cum tanta sit utilitas totius quoad totum ac partis quoad partem.

Ponderabam tamen id in præsentem non ob stare ex duplici circumstantia; Primò nempe, ut id procedat in alienationibus voluntariis, quæ ex causa necessaria per gravatum fierent non nisi ad limites necessitatis de jure permittæ, secus autem in iis, quæ judiciali auctoritate fiunt ad instantiam creditoris defuncti, qui his præcisus legibus non ligatur, sed ei sufficit executionem non esse excessivam in credito, quod scilicet exequi & subhastari non faciat pro majori credito quam consueti debeat, cum de reliquo indagare non teneatur, An bona sint majoris valoris necnè, quoties excessus pretii sincerè dimittitur perès judicem, seu de istius mandato deponitur ad commodum debitoris ex deductis *per Buratt. & Adden. dec. 49. in Ariminen. manurent. 5. Junii 1648. Ghislerio. & 10. Junii 1652. Albergatb. quæ sunt apud Postb. de subhast. in addit. dec. 232. & 249. & in aliis.*

Quamvis enim non denegeretur judicis arbitrium moderandi effrenatam creditoris facultatem resultantem ex *d. l. creditoris arbitrio*, Et non permittendi ut pro exiguo credito res magni valoris distraharer ut *d. disc. 161.* Attamen id procedit, quatenus vel parte petente, vel etiam ex officio ita per judicem decernatur, sed si non fiat, non inde sequitur invaliditas actus.

Altera verò erat facti circumstantia notabilis, quod quamvis prædium constitueretur ex terris nudis incoleis ut supra, in quibus regulariter ver-

Cardin. Luca de Fideicom.

ficari solet decisionum propositio super dividuitate, quodque tanta sit utilitas totius quoad totum ac partis quoad partem, nihilominus id rectè procedere dicebam, quoties totum terrenum est æquale ac uniformis qualitatis, secus autem ubi, ut in præsentem, esset inæquale ac difforme, in una parte scilicet magis fertile, & in altera magis sterile, cum tunc hujusmodi divisio non rectè cadat; Favitas enim esset alienare partes fertiles, ut steriles tantum retinerentur, & econversò sterillum emptor non inveniretur, sed bonitas unius partis influit in pretium alterius deterioris.

Et ex qua ratione inæqualitatis terre si seu partium unius ejusdemque casualis, vel tenuræ resultat fructum singulis annis non percipi uniformem, sed omnium fructuum adæquationem resultare ex integro triennio, undè propterea inolevit consuetudo, quod triennium pro uno anno in hujusmodi casualibus reputatur, ac licet absque contraventione *extravag. ambit. illa ad novennium locantur, ut in Tiburtina affilus 19. Junii 1648. Corrado, decis. 219. par. 10. rec. & habetur deductum sub tit. de locatione;* Incertum est quid exinde sequutum sit, puro tamen actores majori recuperationi incumbentes super hoc prædio, quod erat de minoribus concordasse, dum non audivi amplius actum de causa.

REATINA BONORVM DE CANALIIS

PRO

PETRO CLARELLO

CVM

FILIIS MARCHIONIS CANALII.

Responsum pro veritate.

De facultate alienandi bona fideicommissaria cum derogatione fideicommissi, quando dicatur valida & effectum sortitura, vel potius surreptitia, seu malè executata. Et de concursu creditorum gravati ad hujusmodi bona fideicommissaria in vim talis facultatis distracta.

SVM MARIVM.

- 1 **F**acti series.
- 2 **Q**uomodo cognoscatur, an gratia super derogatione fideicommissi sit surreptitia vel obreptitia.
- 3 **D**atur distinctio, quando verborum vel clausularum amplitudo in hac materia operetur.
- 4 **Q**ue sint circumstantia omnino exprimende.
- 5 **D**e quarum conditionum vel onerum implemento emptor cum derogatione teneatur esse sollicitus.
- 6 **I**n bonis fideicommissariis distractis in vim derogationis

K k